

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI
PEDAGOGIK MAHORAT VA XALQARO BAHOLASH
ILMIY-AMALIY MARKAZI**

**2026-2027-O‘QUV YILIDA IXTISOSLASHTIRILGAN TA’LIM
MUASSASALARI AGENTLIGI TIZIMIDAGI MAKTABLARNING
6-SINFIGA QABUL IMTIHONI UCHUN MATEMATIKA FANIDAN TEST
TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI**

Toshkent – 2026

**2026-2027-O‘QUV YILIDA IXTISOSLASHTIRILGAN TA’LIM
MUASSASALARI AGENTLIGI MAKTABLARINING 6-SINFIGA
QABUL IMTIHONI UCHUN MATEMATIKA FANIDAN TEST
TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI**

Mazkur spetsifikatsiya Ixtisoslashtirilgan ta’lim muassasalari agentligi tizimidagi maktablarning 6-sinfiga o‘qishga qabul qilish bo‘yicha hujjat topshirgan nomzodlarning matematika fanidan bilim, ko‘nikma va kompetensiyalarini baholashda foydalaniladigan test topshiriqlarining mazmuni, qamrovi, turi, shakli, baholash mezonini va o‘tkazilish tartibiga qo‘yilgan talablarni belgilaydi.

I. Umumiy tamoyillar

Baholash maqsadi – nomzod o‘quvchilarining matematika fanidan bilim, ko‘nikma va kompetensiyalarini amaldagi dasturlarda belgilangan o‘quv maqsadlari asosida kompleks baholash. Mazkur baholash natijalari asosida ixtisoslashtirilgan ta’lim muassasalari agentligi maktablarning 6-sinfiga qabul qilish bo‘yicha qarorlar asoslangan (valid) bo‘lishini ta’minlash maqsadida baholashda validlik, ishonchlilik, adolat va shaffoflik tamoyillariga rioya qilinishi ta’minlanadi.

II. Me’yoriy asoslar

1. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 27-maydagi “Prezident, ijod, ixtisoslashtirilgan maktab va maktab-internatlarga o‘quvchilarni saralab olish hamda qabul qilish tartibiga oid normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to‘g‘risida”gi 214-son qarori.

2. Matematika fanidan umumiy o‘rta ta’limning 4-5-sinflari uchun amaldagi o‘quv dasturi.

III. Baholash qamrovi va ajratilgan vaqt

Ixtisoslashtirilgan ta’lim muassasalari agentligi tizimidagi maktablarning 6-sinfiga qabul jarayonida o‘quvchilarning matematika fanini bilish darajasini aniqlash uchun jami **30 ta** yopiq test topshirig‘i taqdim etiladi. Topshiriqlarni bajarish uchun **75 daqiqa** vaqt berilgan.

Test topshiriqlarining mazmun sohasi, baholanadigan bilim, ko‘nikma va kompetensiyalar bo‘yicha taqsimoti quyidagi jadvallarda aks etgan:

Mazmun soha	Baholanadigan konstruktlar	Testlar soni
1. Sonlar va amallar (1-8 savollar)		8 ta
1.1. Natural sonlar va amallar	<p>Ko'p xonali sonlar ustida 4 amalga doir hisoblashda amallar tartibi algoritmini qo'llay olish.</p> <p>Qoldiqli bo'lish algoritmini matnli masalalar yechishda qo'llay olish, fikrlarni izohlay olish.</p> <p>Bo'linish alomatlarini farqlay olish, matnli masalalar yechishda qo'llay olish, fikrlarni izohlaydi va asoslay olish.</p>	3
1.2. Kasrlar, o'nli kasrlar	<p>Oddiy kasr va aralash sonlarni to'ldiruvchisini topish orqali taqqoslash va boshqa usullari bilan taqqoslab, ularni o'sish(kamayish) tartibida joylashtira olish.</p> <p>Turli maxrajli oddiy, aralash va o'nli kasrlarni qo'shish va ayirish qoidalarini misollar yechishda qo'llay olish.</p> <p>O'nli kasrlarni yaxlitlashning xossalarini masalalar yechishda qo'llay olish.</p> <p>Kasrlar ustida amallarning xossalarini sodda masalalar yechishda qo'llay olish</p> <p>Kasrlar ustida amallarning xossalarini amaliy masalalar yechishda qo'llay olish, asoslay olish, xulosa chiqara olish.</p>	5
2. Algebra va funksiyalar (9-17 savollar)		9 ta
2.1. Algebraik ifoda	Ketma-ketliklardagi qonuniyatni topib, uning noma'lum hadini topa olish.	1
2.2. Nisbat va proporsiya	<p>Amaliy vaziyatlarga doir masalalarni yechishda berilgan shartga ko'ra nisbatni topish qonuniyatini qo'llay olish va xulosa chiqara olish.</p> <p>Sonning va miqdorning qismi, qolgan qismi va foizini topishga doir bir necha bosqichli matnli masalalarni yecha olish.</p> <p>Foiz va QQS qatnashgan amaliy vaziyatlarga doir masalalarni izohlab yecha olish.</p> <p>Ikki miqdorning nisbatiga oid masalalarni yechishda mos qoidalarni qo'llay olish.</p> <p>Uch miqdorning nisbatiga oid nostandart masalalarni yechishda vaziyatni baholay olish, tahlil qila olish va xulosa chiqara olish.</p>	5

2.3. Harakatga oid masalalar	Nuqtalarning birgalikdagi bir tomonlama va qarama – qarshi tomonlama, quvish va kechikish harakatiga doir nostandart masalalarni yechishda vaziyatni baholay olish, tahlil qilish va xulosa chiqara olish.	1
2.4. Tenglamalar	Koeffitsiyenti birdan farqli bo‘lgan bir necha amalli chiziqli tenglamalarning ildizini topa olish. Amaliy masalalarni yechishda masalaning matematik modelini yarata olish, tenglamalar tuzib, noma’lum parametrlarni aniqlay olish.	2
3. Statistika va ehtimollik (18-20 savollar)		3 ta
3.1. Ma’lumotlar va ehtimollik	Masalalar yechishda ma’lumotlarni diagramma, grafik, chizma va kontekstdan foydalanib, izohlay olish. O‘rtacha qiymatga oid masalalarni yechishda mos qoidalarni qo‘llay olish va xulosa chiqara olish. Venn diagrammasidan foydalanib, to‘plamlarning ayirmasi, yig‘indisi va simmetrik yig‘indisini topa olish.	3
4. Geometriya va o‘lchashlar (21-30 savollar)		10 ta
4.1. Geometriya va o‘lchov	O‘lchov birliklariga doir amaliy masalalarni yechishda berilgan o‘lchov birligini boshqa o‘lchov birligiga aylantira olish va aksincha. Qo‘shni va vertikal burchaklarni ajrata olish, noma’lum burchakni ularning xossalari qo‘llab, topa olish va nuqta atrofidagi noma’lum burchakni topa olish. Burchak bissektrisasining xossalarini masalalar yechishda qo‘llay olish. Chizmada berilgan to‘rtburchakdagi va uchburchakdagi noma’lum burchaklarini topishda qoidalarini qo‘llay olish, asosla olishi va xulosa chiqara olish. Koordinatalari bilan berilgan nuqtalarni koordinata burchagida tasvirlab, ularni tutashtirib hosil bo‘lgan ko‘pburchaklarning elementlarini topa olish. Murakkab shakl perimetrini topishga oid bir necha bosqichli masalalarni yechishda sodda shakl perimetrini topish qoidalarini qo‘llay olish.	10

	<p>Uchburchakning yuziga doir masalalarni yecha olish.</p> <p>Shaklning yuzini topishga doir nostandart masalalarni yechishda sodda shakl yuzini topish qoidalarini qo‘llay olish, asoslay olish va xulosa chiqara olish.</p> <p>Kub va kuboidning hajmini topishga doir bir necha bosqichli masalalarni yechishda mos formulalarni qo‘llay olish.</p> <p>Ko‘pyoqlilarning yoyilmasiga doir murakkab va nostandart masalalarni yechishda tahlil qiladi, mos qoidalarini qo‘llay olish va xulosa chiqara olish.</p>	
Jami		30 ta

IV. Kognitiv ko‘nikmalar va baholash mezoni

Topshiriqlar uchun belgilangan ballar ularning murakkablik darajasini, bajarishda talab etiladigan bilim, ko‘nikma va mantiqiy fikrlash hajmini hisobga olgan holda belgilangan.

Test topshiriqlarining kognitiv ko‘nikmalar va baholash mezoni bo‘yicha taqsimoti quyidagi jadvalda aks etgan:

Kognitiv daraja	Izohi	Testlar soni (ta)	Baholash mezoni (ball)
Bilish	Reproduktiv darajadagi topshiriqlarining mazmuni o‘quvchilar tomonidan o‘quv materialini qayta ishlanmasdan, ularning xotira qobiliyatini aniqlovchi, qonuniyatlar, xossalari, formula, tushuncha va atamalarning mohiyatini bilish, yodda saqlash va tanish, odatiy vaziyatlarda qo‘llashga qaratilgan	6	1.1
Qo‘llash	Produktiv o‘quv topshiriqlarining o‘quvchilar tomonidan o‘rganilgan qoidalar va formulalarni tanish vaziyatlarda qo‘llashni talab etadi. Ushbu topshiriqlarda o‘quvchilar berilgan ma’lumotlar asosida sodda hisob-kitoblarni bajaradi, standart shakldagi masalalarni yechadi	6	1.1

	hamda formula yoki qoidani to'g'ridan to'g'ri qo'llaydi.		
	Produktiv o'quv topshiriqlari o'quvchilardan o'rganilgan qoidalar va formulalarni bir nechta bosqichdan iborat hamda qisman noodatiy vaziyatlarda ongli ravishda qo'llashni talab etadi. Ushbu topshiriqlarda o'quvchilar masala shartini tahlil qiladi, mos yechim usulini tanlaydi, bir nechta formulalar yoki qoidalarni ketma-ket va mantiqiy bog'liqlikda qo'llaydi hamda yechim jarayonida oraliq xulosalar chiqaradi.	9	2.1
Mulohaza qilish	Intellectual darajadagi topshiriqlar o'zlashtirilgan bilim, va ko'nikmalarni notanish vaziyatlarda qo'llash, tahlil qilish, sintezlash, qiyosiy taqqoslash, qonun va qonuniyatlarni qo'llab, umumlashtirishni talab qiladi	9	2.1

Test topshiriqlari umumiy **51 ball** bilan baholanadi. Test topshiriqlarida javob variantlarining faqat bittasi tanlanadi, ikki va undan ortiq tanlangan javoblar uchun ball berilmaydi.

V. Imtihon tartibi

Taqiqlangan vositalar: imtihon vaqtida mobil telefon, aqlli soat, planshet yoki eslatmalardan foydalanish qat'iyan man etiladi.

Axloq va intizom: nusxa ko'chirish, yordam so'rash yoki yordam berish, imtihon davomida gaplashish, ruxsatsiz chiqish kabi holatlar taqiqlanadi.

Nazoratchi qoidabuzarlikni aniqlaganda, dalolatnoma tuzib, tinglovchini testdan chetlashtiradi va natijasi bekor qilinadi.

VI. Tavsiya etiladigan asosiy adabiyotlar

1. Matematika 4-sinf darslik. I, II, III va IV qism. I.V.Repyova. Toshkent 2020.
2. Matematika 5-sinf darslik. I va II qism. B.Xaydarov. Toshkent 2020.
3. AHA! MATEMATIKA 5 sinf darslik va mashq daftari. Erik Chan Chun Ming. Toshkent 2024.